

काठमाडौं, भदौ २। दक्षिण कोरिया पठाइदिन्छु भन्दै नगद ७ लाख ५० हजार रुपैयाँ ठगी गरेको अभियोगमा काठमाडौं महानगरपालिका-६ सीतापाइला बस्ने भूपा अर्जुनधारा नगरपालिका-८ घर भएका ३४ वर्षीय दिनेश खतिवडालाई बिहीबार प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

काभ्रेपलाञ्चोक तेमाल गाउँपालिका-९ मुक्पाटर घर भई काठमाडौं महानगरपालिका-१५ स्वयम्भु बस्ने ४० वर्षीय पुरुषलाई दक्षिण कोरियामा प्रतिष्ठित होटलमा मासिक २ लाख ५० हजार रुपैयाँ तलब (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

नेपालको चिया क्षेत्रलाई बचाएर राख्छौं: ओली

भापा, भदौ २। नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले नेपालको चिया क्षेत्रलाई बचाएर छाड्ने बताएका छन्।

गृह जिल्ला पुगेर एमाले अध्यक्ष ओलीले दक्षिणी भाषाको कचनकवल गाउँपालिका-६ स्थित बिनयानीमा बिहीबार आयोजित वृहत् कार्यक्रममा भेला तथा पार्टी प्रवेश कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै भने- 'चिया, चिया मजदुर र चिया मालिकहरूको समस्या बल्किएको छ, भारतको राज्यसभामा नेपालमा उत्पादित चियालाई ४० प्रतिशत कर लगाउनुपर्छ भनेर एउटा अध्ययन प्रतिवेदन पेश भएको छ।'

'भारतसँग चियाको बारेमा यो सरकार बोल्न सक्दैन, कुरा गर्न सक्दैन'- उनले भने- 'अब नेपालमा सबै चिया उद्योग बन्द हुने स्थितिपर्न जाँदछ, सरकार चुइँक बोल्दैन, हामीले कुरा

गर्नुपर्दछ।' 'हामी नेपालको चिया उद्योग, चिया व्यवसाय र चिया खेतीलाई बचाएर छाड्छौं'- उनले भने।

आगामी मंसिर ४ गते हुने चुनावको प्रसंगमा बोल्दै अध्यक्ष ओलीले एमालेसँग एकला-एकै चुनाव लड्ने हिम्मत गर्न नसक्नेहरू साँठगाँठ गरिरहेका छन्। अपवित्र साँठगाँठको नाम हो गठबन्धन। 'गठबन्धनमा ८/१० वटा दल पुरयो होला, अरू पनि मान्छे जुटाउँदा पनि एमालेलाई केही फरक पर्दैन'- एमाले अध्यक्ष ओलीले भने- 'यस कार्यक्रममा आज प्रवेश गरे जति पनि मान्छे गठबन्धनमा छैनन्, त्यसको खासै अर्थ छैन, जस्तोसुकै गठबन्धन बनाउस् त्यसलाई एमालेले पराजित गर्नेछ। त्यसकारण उच्च मनोबल लिएर, जित्नु भन्ने विश्वास लिएर अगाडि बढ्न यसै मञ्चबाट सबैलाई आग्रह गर्न चाहन्छु।'

उनले भने- 'यो एउटा क्षेत्र विशेषको कुरा मात्रै होइन, सिङ्गो देशमा बहुमत लिएर एमालेले जित्नु पर्छ।' एमाले आफूले सरकार बनाउनका लागि जित्ने होइन, आफूले जित्नेका लागि एमालेले जित्ने होइन, देशलाई बचाउनुका लागि एमालेले जित्ने हो। छिमेकी मारेर भोट जित्नुपर्ने एमाले दुष्ट मन भएको पार्टी होइन। एमाले लोकतान्त्रिक ढङ्गले जनताको अभिमतबाट चुनाव जित्नुपर्छ भन्ने पार्टी हो'- उनले भने। शहीदहरूको रगतले भन्छ, हामीलाई, सही बाटो हिँड्दैछौ कि भुल्छौ ? दाजुभाइ भन्ने गीतको शब्द वाचन गर्दै एमाले

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

‘नागरिकता विधेयक पुनःपेश भए रोक्न मिल्दैन’

काठमाडौं, भदौ २। राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीसमक्ष नागरिकता विधेयक पुनः पेश गरेको खण्डमा रोक्न नमिल्ने कानूनविद्वद्हरूले जिकिर गरेका छन्।

पहिलो पटक पुनर्विचार गर्नका लागि राष्ट्रपतिले नागरिकता विधेयकलाई संघीय संसद् (प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभा) मा फिर्ता पठाए पनि अब पुनर्विचारका लागि ठाउँ नभएको र विधेयकलाई प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था रहेको उनीहरूको तर्क छ।

संविधान अनुसार कुनै पनि विधेयक दुईपटक पुनःविचार गर्न नपाइने व्यवस्था रहेको छ। विधेयकलाई संसदले चाहे जस्ताको त्यस्तै वा संशोधनसहित पारित गरेर पठाए भने राष्ट्रपतिलाई रोक्ने ठाउँ देखिदैन। दोस्रोपटक पारित गरिएको कुनै पनि विधेयकलाई राष्ट्रपतिले प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने हुन्छ। संविधानको धारा ११३ को उपधारा (४) मा राष्ट्रपतिले कुनै विधेयक सन्देशसहित फिर्ता गरेमा त्यस्तो विधेयकमाथि दुवै सदनले पुनर्विचार गरी त्यस्तो विधेयक प्रस्तुतरूपमा वा संशोधनसहित पारित गरी पुनः पेश गरेमा त्यसरी पेश भएको १५ दिनभित्र राष्ट्रपतिले प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था छ।

संविधानविद् डा. विपिन अधिकारी संसदले पुनःपारित गरेर राष्ट्रपति समक्ष नागरिकता विधेयक पेश गरेमा प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने बताउँछन्। राष्ट्रपतिले संविधान अनुसार नागरिकता विधेयकलाई पुनःविचार गर्नका लागि संसदा फिर्ता गर्न मिल्दैन- उनले भने- अब राष्ट्रपतिले विधेयकलाई

थुनछेक नगरी प्रमाणीकरण गर्नुहुन्छ।

उनले सरकारको चाहनाअनुसार नै नागरिकता विधेयक आउने बताए। उनले राष्ट्राध्यक्षले पुनर्विचार गर्न संसदा विधेयक फिर्ता गरेपछि प्रक्रिया मात्र पुर्‍याएर पारित गर्न नहुने उनको भनाइ रहेको छ। राष्ट्रपतिले नागरिकता विधेयकमा जुन कुरा उठाउनुभएको छ, त्यो कुराको संसदको दुवै सदनमा पर्याप्त छलफल हुनुपर्दछ- उनले भने- राष्ट्राध्यक्षले उठाएको कुरालाई सम्बोधन गरेर मात्र विधेयक प्रमाणीकरणका लागि पठाउनुपर्दछ। उनले नागरिकता विधेयकमा विवाद रहेकाले राष्ट्रपति भण्डारीले संसदा पुनःविचार गर्नका लागि पठाउनुभएको जानकारी दिए।

संविधानविद् डा. अधिकारीले राज्य व्यवस्था समितिमा दफावार छलफल गरेर मात्र नागरिकता विधेयकमा देखिएको विवाद सुल्झाउनुपर्नेमा जोड दिए। राष्ट्रपतिले नागरिकता

विधेयकका सम्बन्धमा पुनर्विचार गर्न भनेको कुरालाई राज्यव्यवस्था समितिबाट नै टुङ्ग्याएर संसदा लैजानुपर्दछ- उनले भने। राष्ट्रपति भण्डारी समक्ष गत साउन १५ गते प्रमाणीकरणका लागि पेश गरिएको नागरिकता विधेयक साउन २९ गते फिर्ता भएको थियो।

राष्ट्रपति कार्यालयका प्रवक्ता सागर आचार्यका अनुसार राष्ट्रपति भण्डारीले नेपालको संविधान बमोजिम नागरिकता प्राप्त सम्बन्धी विषयमा संघीय संसद्बाट पुनःविचार हुन आवश्यक देखिएकाले संविधानको धारा ११३ को उपधारा (३) बमोजिम १५ बुँदे सन्देशसहित प्रतिनिधिसभामा फिर्ता पठाएकी थिइन्।

यसरी फिर्ता पठाएको विधेयक बिहीबार पुनःसंसदले पारित गरेर पठाउने कार्यसूची राखेको थियो। प्रतिनिधिसभाले पारित गरेको विधेयकलाई राष्ट्रियसभाबाट पनि पारित गरेर प्रमाणीकरणका लागि राष्ट्रपति भण्डारीसमक्ष पेश गर्नुपर्ने हुन्छ।

अर्का संविधानविद् डा. भीमार्जुन आचार्य पनि संसदको दुवै सदनले पुनःपारित गरेको नागरिकता विधेयकलाई राष्ट्रपतिले स्वीकार गरेर प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने बताउँछन्। राष्ट्रपतिले फिर्ता गरेको विधेयकलाई पर्याप्तमात्रामा छलफल गरेर मात्र पुनःप्रमाणीकरणका लागि पठाउनुपर्दछ- उनले भने- राष्ट्रपतिले उठाउनुभएको कुराको संसदीय व्यवस्था अनुसार सम्बोधन हुनुपर्दछ। राष्ट्रपतिले पुनःविचारका लागि

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

हराएको नागरिकता दुरुपयोग गर्ने पक्राउ

भापा, भदौ २। नेपाल प्रहरीले हराएको नागरिकता दुरुपयोग गरी कम्पनी खोलेर ठगी गर्ने तीन जनालाई पक्राउ गरेको छ।

काठमाडौं उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय मीनभवनको टोलीले कञ्चनपुरका निरज पाण्डेको हराएको नागरिकता दुरुपयोग गरी कम्पनी खोलेर विभिन्न व्यक्तिलाई ठगी गर्ने तीन जनालाई काठमाडौंका विभिन्न स्थानबाट पक्राउ गरी सार्वजनिक गरेको हो।

पक्राउ पर्नेमा भक्तपुर मध्यपुर ठिमी नगरपालिका-९ का सुरेश भन्ने २८ वर्षीय प्रदीप कर्माचार्य, मुगु खत्याड गाउँपालिका-११ घर भई काठमाडौं बृहन्नीलकण्ठ नगरपालिका-२ बस्ने २४ वर्षीय विशाल कार्की र मुगु खत्याड गाउँपालिका-८ का २१ वर्षीय रामकृष्ण रावत रहेका छन्। कार्यालयका प्रवक्ता, प्रहरी उपरीक्षक कृष्णप्रसाद कोइरालाले पाण्डेको हराएको सक्कल नागरिकताको दुरुपयोग गरी विभिन्न कम्पनी खोलेर ठगी गरेकाले उनीहरूलाई पक्राउ गरिएको जानकारी दिए।

पक्राउ परेका व्यक्ति वि.सं. २०७८ मंसिर २८ गते ज्ञानेश्वरमा एभरेष्ट लिङ्ग इन्टरनेशनल एजुकेशन प्रालि नामको प्राइभेट कम्पनी दर्ता गरेको, सेञ्चुरी तथा कुमारी बैंकमा खाता खोलेको र वैदेशिक रोजगारीमा रथिया पठाइदिने प्रलोभनमा पारी पीडित व्यक्तिको नामवाटै ठगी गरेको प्रहरीले जनाएको छ।

पक्राउ परेकामध्ये प्रदीप उक्त कम्पनीको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (सिईओ) बनेको, विशालले पीडितको नाममा बैंक खाता खोलेको र रामकृष्णले सहजकर्ताको भूमिका खेल्दै आएको अनुसन्धानमा खुलेको छ। पक्राउ परेका उनीहरूलाई ठगी सम्बन्धी कसूरमा आवश्यक अनुसन्धान एवम् कारवाहीका लागि जिल्ला प्रहरी परिसर काठमाडौं पठाइएको प्रवक्ता कोइरालाले बताए।

बलात्कार आरोपी क्याम्पस प्रमुख कारागार चलान

भापा, भदौ २। बलात्कारको आरोप लागेका पुर्चौडी बहुमुखी क्याम्पसका प्रमुख राजेन्द्रसिंह नेगीलाई कारागार चलान गरिएको छ।

जिल्ला अदालतले नेगीलाई पुर्पक्षका लागि कारागार चलान गर्न आदेश दिएको प्रहरी नायब उपरीक्षक प्रेमबहादुर शाहीले जानकारी दिए। कैदाली घर भई पुर्चौडीमा ज्यलामजदुरी गर्दै आएका एक महिलामाथि क्याम्पस प्रमुख नेगीले बलात्कार गरेको आरोप लागेको थियो। गत असार २० गते पानी मान्ने निहुँमा महिलामाथि नेगीले बलात्कार गरेको आरोप लागेको हो।

आफूमाथि जबरजस्ती करणी गरेको भन्दै महिलाले दिएको जाहेरीका आधारमा नेगीविरुद्ध इलाका प्रहरी कार्यालय पाटनमा जबरजस्तीकरणी मुद्दा दर्ता गरिएको थियो। आरोप लागेपछि नेगी गत साउन पहिलो साता आफ्नै जिल्ला प्रहरी कार्यालय पुगेका थिए।

प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी मापदण्ड विपरीत खर्च

काठमाडौं, भदौ २। स्थानीय तहको आम्दानीको प्रमुख स्रोत मध्येको एक प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी मापदण्ड विपरीत खर्च हुने गरेको छ।

अधिकांश स्थानीय तहले प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी पूर्वाधार विकासलगायतका क्षेत्रमा मात्रै खर्च गर्न चासो देखाएका छन्। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले दिएको सुझाव समेत तीनचार वर्षयता कार्यान्वयन हुन सकेको छैन।

प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टी परिचालन गर्न लगानी र प्रतिफल तथा लाभको बाँडफाँट सम्बन्धमा विभिन्न कानूनी प्रावधान र प्रचलन रहेकाले पनि रोयल्टी खर्चमा विविधता पाइन्छ। प्राकृतिक स्रोतबाट स्थानीय तहलाई प्राप्त रोयल्टीको रकम सम्बन्धित प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण, सम्वर्धन र विकासमा उपयोग गर्नुपर्नेमा सो बमोजिम उपयोग गरेको नपाइएको राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ।

आयोगका अनुसार पर्वतारोहणबाट प्राप्त हुने रोयल्टी बाँडफाँटलाई बढी व्यवस्थित र समन्यायिक बनाउन लस्कर मार्ग सम्बन्धी सूचक समावेश गर्न महत्वपूर्ण देखिएकोमा पर्वतारोहणको क्रममा आधार शिविरसम्म पुग्ने लस्कर मार्गका विवरण, तिनको लम्बाइ र सो मार्गमा पर्ने स्थानीय तहसहितको विवरण हालसम्म आयोगलाई दिइएको छैन। यस्तै तीन तहका सरकारले राष्ट्रिय वन र राष्ट्रिय निकुञ्ज अन्तर्गत संरक्षित क्षेत्रबाट प्राप्त रोयल्टी वनको अवस्थिति, वनमा आश्रित जनसंख्या र प्रभाव क्षेत्रका जनतालाई लाभ पुग्ने तथा वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन हुने गरी हरियाली प्रवर्द्धन गर्ने कार्यमा उपयोग गर्नुपर्नेमा सो बमोजिम प्रभावकारी कार्यक्रम सञ्चालन हुन नसकेको बताइएको छ।

त्यसैगरी बुझा गिड्डी तथा बालुवा सम्बन्धी स्रोतको परिचालन, व्यवस्थापन र नियम सम्बन्धमा संघीय संरचना बमोजिमका तीन

अन्तरसरकारी वित्त हस्तान्तरण ऐन २०७४ को दफा ७ (२) अनुसार प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी बाण्डफाँट प्रतिशत यस प्रकार छ

रोयल्टीको शीर्षक	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय तह
पर्वतारोहण	५०	२५	२५
विद्युत्	५०	२५	२५
वन	५०	२५	२५
खानी तथा खनिज	५०	२५	२५
पानी तथा अन्य प्राकृतिक स्रोतजन्य	५०	२५	२५

तहका सरकारको स्पष्ट भूमिकासहित यसको सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन गर्ने गरी कानूनी बन्दीबस्त गर्नुपर्ने सुझाव दिइएकोमा सोको समेत कार्यान्वयन हुन नसकेको आयोगले उल्लेख गरेको छ।

आयोगले विद्यमान कानूनी तथा कार्यविधिगत व्यवस्थापनमा समाञ्जस्यता नरहेकोले ती व्यवस्थाहरू हटाइ यसको परिचालन, व्यवस्थापन, अनुगमन, नियमन र संकलित राजश्व बाँडफाँटको सम्बन्धमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको काम, कर्तव्य र अधिकार स्पष्ट हुने गरी प्रचालित कानूनमा समसामयिक परिमार्जन गर्न

आवश्यक रहेको पनि जनाएको छ।

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत सम्बन्धमा छाता कानून बन्न नसक्दा रोयल्टी खर्चमा विविधता देखिएको हो। यस सम्बन्धमा एकीकृत कानूनको आवश्यकता पनि देखिएको छ। आयोगलाई संविधान र प्रचलित कानून बमोजिम संकलित रोयल्टी संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच बाँडफाँट गर्न सिफारिस गर्ने जिम्मेवारी छ तर हरेक रोयल्टी बाँडफाँटको लागि सूचकहरू भने फरक-फरक छन्।

उदाहरणको लागि विद्युत् रोयल्टीको (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

सुश्रुत आयुर्वेदमा विशेष डाक्टर आउने बारेको सूचना

डा. जितेन्द्र मण्डल
MS (AY) IMS, BHU, Selsi (India)
Consultant Surgeon of proctologist, Specialist No. 5

यही मिति २०७९ साल भदौ ४ र ५ गते पाइल्स फिस्टुला रोग विशेषज्ञ डाक्टर राष्ट्रिय आयुर्वेद अनुसन्धान केन्द्र किर्तीपुर (काठमाडौं) बाट आउँदैहुनुहुन्छ। दिसा गर्दा दुख्ने, पोल्ने, मासु पलाएको, पिलो जस्तो घाउ आएको, रगत बग्ने र मलद्वार चिलाउने जस्ता विरामीले यथाशीघ्र तलको ठेगानामा सम्पर्क राख्नुहोला। नोट: फोनबाट पनि नाम टिपाउन सक्नुहुनेछ।

सम्पर्क : सुश्रुत आयुर्वेद अस्पताल प्रा.लि.

काँकरभिट्टा रोड, बोलबम पेट्रोपम्पसँगै, बिर्तामोड, भापा
फोन नं. ०२३-५४१९११, ९८५२६८८८८६

बिर्ता घनलक्ष्मी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. बिर्तामोड-५ भापाको कर्मचारी आवश्यकता

विज्ञापन नं. १/७९/८०
पद: **प्रबन्धक निदेशक**
आवश्यक संख्या : १
शैक्षिक योग्यता : वाणिज्यशास्त्रमा स्नातक तह उत्तीर्ण, साथै सहकारी वा वित्तीय क्षेत्रमा काम गरेको।
योग्यता : कम्प्युटर सम्बन्धि राम्रो ज्ञान भएको, मोटरसाइकल लाइसेन्स भएको।
आवश्यक कागजात : शैक्षिक प्रमाण-पत्र, तालिम, अनुभव तथा नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि।
मासिक सुविधा : संस्थाको नियम अनुसार, ३ महिना करार अवधि रहने।
परीक्षा दस्तुर : रु. ५००/- मात्र
दरखास्त दिने अन्तिम मिति : २०७९/०५/१५ गतेसम्म

हाडजोर्नी तथा नशा रोगको सफल उपचार

सस्तो, भरपर्दो र गुणस्तरीय फिजियोथेरापी सेवा अब बिर्ता आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर बिर्तामोडमा

प्यारालाइसिस, सम्पूर्ण हाडजोर्नी, नशाको समस्या कुमजाम भएको, नशा बेपिएको डिस्क ग्रेव्याप्स, बाघ, युरिक एसिड साथै अन्य सबै रोगको अष्टाङ्ग फार्मेसीबाट औषधि र उपचार दैनिक।

बलको सुविधासहित फोन नं. ९८०६०००३१३, ०२३-५९०१९६,
दैनिक ओपीडीमा **डा. विनय प्रधान** , **डा. अमवान शाह** र
अन्य काठमाडौंबाट आउनुहुने डाक्टरबाट पनि जोड सेवा।
दैनिक छारसूत्र विधिद्वारा पायल्सको सफल उपचार गरिन्छ।

 पूर्वाञ्चल

सम्पादकीय

आज श्रीकृष्ण जन्माष्टमी

ज्ञान, कर्म र भक्तियोगका प्रणेता भगवान श्री कृष्णको जन्मदिनलाई कृष्णाष्टमीका रूपमा मनाउने गरिन्छ । द्वापरयुगको अन्त्यतिर भाद्र महिनाको अष्टमी तिथिको मध्यराति श्रीकृष्णको जन्म भएको थियो । चारैतिर कडा सुरक्षा हुँदाहुँदै पनि भगवान विष्णुको मोहित पार्ने शक्तिका कारण सुरक्षामा खटिएका सेना गहिरो निद्रामा परेर उनी बाँच्न सफल भएको पौराणिक आख्यानमा उल्लेख छ । राजा कशको मृत्युको कारण उनै बहिनीका सन्तान हुने भनिएकाले देवकीका त्यसअधिका सात वटा सन्तानको हत्या भएको थियो । त्यसपछि आठौँ सन्तानका रूपमा जन्मिएका श्रीकृष्णलाई भगवान विष्णुको मोहित पार्ने शक्तिले सारा सैन्यलाई मोहित पारी वृन्दावन पुऱ्याइएको थियो । पौराणिक कथन अनुसार अन्याय, अत्याचार र दानवी प्रवृत्तिबाट सम्पूर्ण मानव जातिको रक्षा गर्न भगवान विष्णुको आठौँ अवतारका रूपमा श्रीकृष्णको जन्म भएको हो । उनै श्रीकृष्णले बाल्यकालदेखि नै विचित्र लीला देखाउँदै पुतना, कश, जरासन्ध, शिशुपाल जस्ता दानव र दानवी प्रवृत्तिको संहार गरेका थिए ।

भगवान श्रीकृष्णले पाण्डव र कौरवका बीच कुरुक्षेत्रमा भएको धर्मयुद्धमा सत्यको पक्षमा लड्न पाण्डव पक्षलाई युद्धको शिक्षा दिएका थिए । असत्य, अधर्मका विरुद्धमा लडेर सत्य, न्याय र धर्मको रक्षा गर्न अर्जुनलाई प्रेरणा र हौसला दिने श्रीकृष्णको कुरुक्षेत्रमा व्यक्त वाणि नै वैदिक सनातनीहरूको महत्त्वपूर्ण धर्मग्रन्थका रूपमा स्थापित छ । त्यही ग्रन्थ ‘श्रीभद्रभागवत गीता’ हो जसले आज पर्यन्त पूर्वीय दर्शनका अनुयायीहरूलाई सत्य, निष्ठा, न्याय, कर्म र धर्मको अनुशरण गर्न उत्प्रेरणा प्रदान गरिरहेको छ । उनको सत्कर्म, सच्चरित्र र सद्ज्ञान सम्पूर्ण मानव जातिको लागि उदाहरण बनिएको छ । भगवान श्रीकृष्ण स्वयम्ले जब-जब भारत वर्धमा धर्मको लोप हुन्छ, पापी, दुष्टात्माहरू बढ्छन्, तब-तब मानव रूपमा यो धरतीमा जन्म लिएर तिनको संहार र धर्मको रक्षा गर्न म आउँछु भनेका छन् ।

भगवान श्रीकृष्ण जगत्पुरुष हुन् तर अधर्मको अन्त्य गर्न कुरुक्षेत्रमा सारथी बनेका छन् । कर्ममाथि विश्वास गर्नुपर्छ भन्ने आदर्श आत्मसात गरेका श्रीकृष्णले त्यही कर्ममा नै जोड दिए । मानव समुदायको हितलाई सर्वोपरी ठान्ने भगवान श्रीकृष्णको प्राकट्यको अपूर्व अवस्थाले पनि खासगरी वैदिक सनातन धर्म मान्नेहरूका लागि उनी आदर्श र मर्यादा पुरुष हुन् । कर्म गर-फलको आशा नगर भनेर कर्मप्रति समर्पित हुने सन्देश प्रवाह गर्ने भगवान श्रीकृष्णको जीवनको अर्को महत्त्वपूर्ण पाटो भनेको शान्ति र मानवताको पूजा हो । अनेक नामबाट सुपुजित उनै भगवान श्रीकृष्णको प्राकट्य दिवसका दिन देशभरका कृष्ण मन्दिरहरूमा ठूला अनुष्ठान सम्पन्न गरिन्छन् । यो दिनले सत्य, न्याय, धर्म, शान्ति र मानवताको पक्षमा दृढतापूर्वक उभिने प्रेरणा प्रदान गरौंस्, कृष्णाष्टमीको शुभकामना ।

मिलेमतोमा अनियमितता

शिवराम न्यौपाने

भ्रष्टाचार नियन्त्रण कार्य सरकारको मुख्य चुनौतिको विषय भएको छ । भ्रष्टाचार नियन्त्रणका नीति, योजना, कार्यक्रम प्रभावकारी हुन सकेका छैनन् । यसमा मूलतः मिलेमतोमा भ्रष्टाचार गर्ने-गराउने शैली मुख्य कारण भएको छ । राजनीतिक नेतृत्व, कर्मचारीतन्त्र र सार्वजनिक खरिद एवं निर्माणमा सहभागी अन्य कम्पनी, व्यक्ति, समूहको मिलेमतोमा भ्रष्टाचारजन्य कार्य स्थानीय तहसम्म सञ्चालित हुँदै गएको छ । यस कार्यमा मूलतः बिचौलिया, दलाल, माफिया, पेसागत आवरणमा रहेका ठगहरूको समूहहरू मध्यस्थताको भूमिकामा छन् । यसको नियन्त्रणको प्रयास अपेक्षित रूपमा प्रभावकारी हुन सकेको छैन ।

सुशासनको जिम्मेवारीमा रहेका राजनीतिक नेतृत्व, सरकारको मुख्य कार्यकारिणी कर्मचारीतन्त्र, गैर कानूनी कार्य नियन्त्रणको भूमिकामा रहेको न्याय क्षेत्र, राजस्व तिर्ने जिम्मेवारीमा रहेका व्यवसायी, सार्वजनिक खरिद एवं विकास निर्माणको कार्यमा निगरानी र नियन्त्रणको भूमिकामा रहेका उपभोक्ता समितिको मिलेमतोमा भ्रष्टाचार संस्थागत हुँदै गएको तथ्य सर्वस्वीकार्य छ । यसबाट एकातर्फ भ्रष्टाचारविरुद्धको सरकारको कामकारवाही कमजोर भएको छ भने अर्कोतर्फ राज्यको स्रोतमा अनाधिकृत व्यक्ति समूहको प्रभाव व्यापक हुँदै गएको छ । सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिहरूले आफूलाई प्राप्त अधिकार सम्बन्धित कानून, निर्णय वा आदेश विपरीत अर्कै उद्देश्य वा कार्यमा प्रयोग गरेको अवस्थामा अनुचित कार्य हुने व्यवस्था कानूनमा स्पष्ट रहेको छ । साथै रिसवत लिने-दिने, कमिशन लिने, राजस्व चुहावट गर्ने, दान, दातव्य, उपहार वा चन्दा लिने, गैरकानूनी रूपमा सम्पत्ति आर्जन गर्ने लगायतका कार्य भ्रष्टाचार हुने समेत स्पष्ट गरिएको छ । तर, सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिहरूबाट यस्ता कार्य भइरहँदा नियन्त्रणका सरकारी प्रयास प्रभावकारी हुन सकेका छैनन् ।

यसमा मूलतः मिलेमतोमा अनियमित कार्य गर्ने-गराउने शैली प्रमुख कारण भएको पाइएको छ । राजनीतिक, प्रशासनिक, प्राविधिक, निर्माण व्यवसायी, सामुदायिक, न्यायिक क्षेत्र, निगरानी एवं नियन्त्रण गर्ने क्षेत्र लगायतका अधिकांश क्षेत्रमा मिलेमतोको प्रवृत्ति फैलिएको छ । मुलुकमा सङ्घीय शासन पद्धति कार्यान्वयनमा आएपछि भ्रष्टाचारजन्य कार्यमा कमी आउने अपेक्षा रहेको भए पनि राजनीतिक नेतृत्वसँगको निर्माण व्यवसायी, कर्मचारीतन्त्र, सामुदायिक संस्था समेतको मिलेमतोका कारण यस कार्यमा सरकारले उपलब्ध हासिल गर्न नसकेको हो । सरकारी प्रयास प्रभावकारी हुन नसकेका कारण भ्रष्टाचारको प्रवृत्ति वडा तहसम्म संस्थागत हुँदै विस्तार भएको छ ।

सरोकारवालाहरू साँठगाँठ गरी विकासका नाउँमा काम गर्ने । तर, कमिशनको ठूलो अंश बाँडफाँट गरी लिने कार्य भएको पाइएको छ । यसबाट स्थानीय तहसम्मको विकास निर्माणको बजेटमा व्यापक दुरुपयोग भएको पाइएको छ ।

सार्वजनिक सेवा प्रवाहका सन्दर्भमा जनसम्पर्क बढी हुने गरेका कार्यालयको काम/कारवाहीमा बिचौलिया र दलालहरूको माध्यमबाट अनियमित कार्य हुने गरेको पाइएको छ । अनधिकृत रूपमा कार्यालयको कार्य प्रक्रियामा सहभागी हुने गरेका बिचौलियाहरूलाई कार्यालय क्षेत्र र प्रक्रियामा प्रवेश गर्ने सहजताका कारण यस्ता विकृति मौलाउँदै गएका छन् । कर्मचारी, लेखापट्टी व्यवसायी वा बिचौलिया, सेवाग्राही समेतको मिलेमतोमा सवारीचालक अनुमति, जग्गा नापी एवं रजिस्ट्रेशन पास, वैदेशिक रोजगारीका लागि अनुमति, शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र, विभिन्न किसिमका सिफारिस, राहदानी एवं नागरिकता लगायतका कागजात लिने कार्यमा मिलेमतोबाट घुस लेनदेन गर्ने कार्य हुने गरेको देखिएको छ । यसरी घुस लिने दिने कार्य गरी सेवा प्रवाह गर्न राजनीतिक जिम्मेवार व्यक्ति र कर्मचारीहरू समेत संलग्न हुने गरेका गुनासाहरू छन् । दलाल, एजेन्ट, पेसागत व्यवसायीहरू, ठेकेदार, लेखन्दास लगायत

अवस्था छ । न्यायालयको कमजोर कार्य पद्धतिका कारण बिचौलिया वा पेसागत आवरणमा ठगी गर्नेहरूले मुलुकको न्यायप्रति विश्वास एवं साख कायम हुन सकेको छैन । यसमा मूलतः न्यायालयका उच्च पदाधिकारीहरू र न्यायपरिषद् सचेत, जिम्मेवार र अग्रसर हुनु आवश्यक भएको छ ।

सार्वजनिक सेवा प्रवाहका लागि खडा भएका सेवाकेन्द्रमा विद्युतीय कार्य पद्धतिलाई क्रमशः आन्तरिकीकरण गर्न सकिएमा भ्रष्टाचारजन्य कार्यमा कमी ल्याउन सकिने हुन्छ । भ्रष्टाचारको उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रहरू खासगरी जनसम्पर्क बढी हुने यातायात व्यवस्था कार्यालय, वैदेशिक रोजगारीका कार्यालय, राहदानी विभाग, न्यायालय, मालपोत कार्यालय, नापी कार्यालय, नगरपालिका कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय लगायतका निकायमा हुने सार्वजनिक कार्यलाई अनलाइन मार्फत सेवा प्रवाह गर्ने/गराउने कार्यलाई व्यापक र प्रभावकारी गराउन आवश्यक भएको छ । विद्युतीय सेवाका लागि आधारभूत सूचनाको जानकारी सेवाग्राहीसम्म पर्याप्त र सहज रूपमा पुग्न सकेको छैन ।

विद्युतीय सेवा प्रारम्भ भएका कार्यालयमा समेत सेवाग्राहीको विद्युतीय प्रणालीमा सहज पहुँच सुनिश्चित

उद्यमी, व्यवसायी, करदाता समेतले सार्वजनिक पदमा रहेका पदाधिकारीहरूलाई प्रलोभन देखाई आफ्नो मिलेमतोमा भ्रष्टाचार गर्ने/गराउन सघाउ पुऱ्याएका छन् ।

सरकारका कार्यकारिणी संयन्त्रलाई कानूनी शासनको अवधारणा अनुरूप सञ्चालन गर्ने-गराउने कार्यमा महत्त्वपूर्ण भूमिकामा रहेको न्यायालयमा समेत भ्रष्टाचारको मिलेमतो प्रवृत्तिले प्रभाव पारेको छ । सर्वसाधारणका लागि पहुँच कठिन हुँदै गएको न्याय क्षेत्रबाट सरल, सहज र सुपथ न्याय प्राप्त हुन सकेको छैन । न्यायालयहरूको परम्परागत एवं प्रक्रियामुखी कार्य पद्धतिका कारण न्याय प्राप्त गर्ने कार्य ढिलो र महँगो हुन गएको छ । सामान्य व्यक्तिले छिचोल्ने नसकेको प्रक्रिया एवं अत्यासलापदो ढिलो फैसलाका कारण न्यायका लागि बिचौलिया वा दलालको सहयोगमा निर्भर हुनुपर्ने

गराउन सकिएको छैन । सेवासँग सम्बन्धित विद्युतीय एपहरूको आधारभूत जानकारी नभएको साथै कार्यालयमा यस कार्यमा सहयोग गर्ने सहयोगीको अभाव भएका कारण सेवाग्राही बाध्य भएर बिचौलियाको सहयोग लिन बाध्य भएका छन् । साथै अनियमित कार्य गराउन सक्रिय भएका बिचौलिया, कर्मचारी, सेवाग्राहीसमेतको मिलेमतोमा सेटिङका आधारमा अनियमित काम विद्युतीय पद्धतिलाई निष्क्रिय गर्ने-गराउने कार्यसमेत हुने गरेको छ । यस सन्दर्भमा अनलाइन पद्धतिबाट हुने गरेको सार्वजनिक सेवा प्रवाहको प्रक्रिया एवं कामको प्रभाव नियमित निगरानी गर्ने साथै विश्लेषणका आधारमा आवश्यक सुधार गर्दै जाने कार्यलाई जोड दिनु आवश्यक भएको छ । कार्यालयमा हुने भ्रष्टाचारजन्य कार्यलाई नियन्त्रण गर्ने यो एउटा

उपयुक्त विधि हुन सक्छ ।

मिलेमतोमा भ्रष्टाचार गर्ने प्रवृत्ति बढेका कारण मुलुकको भ्रष्टाचार नियन्त्रणको कार्य चुनौतिपूर्ण हुँदै गएको छ । मूलतः राजनीतिक नेतृत्वबाट नै भ्रष्टाचारजन्य कार्यको नियन्त्रणमा अग्रसर हुनु जरुरी छ । मुलुकको चुनाव खर्चिलो हुँदै गएको साथै राजनीतिक नेतृत्व सार्वजनिक पदमा रहँदासमेत चुनाव केन्द्रित भई काम गर्ने गरेका कारण सामान्य प्रयासबाट मात्र मुलुकको भ्रष्टाचार नियन्त्रण हुन सक्ने देखिँदैन । विकासको नाममा राज्यको स्रोत व्यक्ति समूहमा बाँडफाँट गर्ने र कमिशनलाई केन्द्रमा राखेर सार्वजनिक खरिद एवं निर्माणलाई मिलेर दोहन गर्ने संस्कार विस्तार हुँदै गएको छ । घुस लिने-दिने कार्य प्रत्यक्ष रूपमा नहुने तर बिचौलिया, दलाल, ठेकेदार, पेसाकर्मी, व्यावसायीहरूको माध्यमबाट घुस लिएर मात्र काम गर्ने प्रवृत्ति बढेकाले भ्रष्टाचार सञ्चालित हुँदै गएको छ ।

मिलेमतोबाट स्थानीय तहसम्म फैलिएको भ्रष्टाचारजन्य कार्यको नियन्त्रणका लागि मौजुदा नीति, रणनीति, कानूनी एवं संस्थागत व्यवस्थामा सामयिक सुधार गर्नु अपरिहार्य भएको छ । मूलतः सार्वजनिक सेवालाई विद्युतीय माध्यमबाट प्रवाह गर्ने र बिचौलियाहरूलाई कार्यप्रक्रियामा संलग्न हुन नदिने कार्य

संस्कृति संरक्षणमा नेवार समुदाय

□ रत्नबहादुर बस्नेत

बिर्तामोड, भदौ २। भाषा-संस्कृति, मौलिक परम्परा, पहिचानका धनी नेवार समुदायको सांस्कृतिक पर्वोत्सव देशभर मनाइरहेका बेला बिर्तामोडका नेवार समुदाय संस्कार-संस्कृतिको संरक्षणमा अग्रसर बनेका छन् ।

देशभरि लाखे जात्रा लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको बेला पूर्वी जिल्ला भापामा पनि लाखे प्रदर्शनसँगै सांस्कृतिक चहलपहलका गतिविधि बढेसँगै बिर्तामोडका नेवार समुदाय आफ्नो संस्कार-संस्कृति संरक्षण-सम्बर्द्धनमा जुटेका हुन् ।

नाग पञ्चमीदेखि लाखे पजात्राको विधिवत् उदघाटन गरेर बिर्तामोडसँगै जिल्लाका विभिन्न क्षेत्रमा सांस्कृतिक कार्यक्रम जारी रहेको नेवाः देय् दबू बिर्तामोड नगर समितिका अध्यक्ष छत्रबहादुर श्रेष्ठले बताए । अमूल्य सम्पदाको रूपमा रहेको मौलिक तथा परम्परागत नेवार संस्कार-संस्कृतिको संरक्षण-सम्बर्द्धन गर्ने उद्देश्यले बिर्तामोडका २, ७, ९ र १० वडामा सांस्कृतिक तथा लाखे परिचालन समिति गठन गरेर अन्य वडाहरूमा समेत नगरको समन्वयमा लाखे जात्रा कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको उनको भनाइ छ । उनका अनुसार बिर्तामोडमा २ नम्बर वडाले १, २ र ३ वडामा, ९ नं. वडाले ४, ५ र ६ वडामा, ७ नं. वडाले ७ र ८ नं. वडामा र १० नं.वडाले आफ्नै वडामा लाखे नचाउने

कार्यक्रम रहेको बताए ।

यसैबीच नेवाः देय् दबू अर्जुनधरामा विशाल सभा सम्पन्न भई राष्ट्रिय विभूति शंखधर शाहवाको प्रतिमा निर्माणको शिलान्यास भएको थियो । बिर्तामोड, मेची नगर, अर्जुनधारा लगायत विभिन्न स्थानमा लाखे नाच प्रदर्शन जारी रहेको अध्यक्ष श्रेष्ठ बताउँछन् । बिर्तामोडमा एक हजारभन्दा बढी नेवारहरू नेवाः देय् दबूमा आवद्ध रहेको बताइएको छ ।

काठमाडौँ बाहिरका जिल्लाहरूमा नाग पञ्चमीबाट शुरु भई कृष्ण जन्माष्टमीसम्म जारी रहने लाखे जात्रा नेवार समुदायको प्रमुख चाडपर्व तथा सांस्कृतिक पहिचान भएको नेवाः देय् दबू बिर्तामोड नगर समितिका वरिष्ठ उपाध्यक्ष तथा लाखे प्रदर्शन परिचालन समितिका संयोजक रत्नकुमार श्रेष्ठले बताए ।

उनका अनुसार शहरी क्षेत्रमा नेवार संस्कृति-संस्कारको पालना राम्रैसँग हुँदै आए पनि लोप हुँदै गएका दुर्गम तथा ग्रामिण भेगमा समेत यसको अधिक पालना गर्ने/गराउने उद्देश्यका साथ लाखे तथा गाईजात्राको आयोजना गरिएको हो ।

हालै मृत्युवरण गरेका घरपरिवार वा नेवारजातिका इष्टदेव भीमसेन मन्दिरबाट शुरु गरिने लाखे नाचसँगै पछिल्लो समय ठाकठुके, रोपाई जात्रा जस्ता नृत्य प्रस्तुत गर्ने प्रचलन रहेको उनको भनाइ छ ।

नेवार जातिको प्रमुख चाड लाखे जात्राको प्रमुख आकर्षण दानवी शक्तिसँगै देवदेवीको भयङ्कर स्वरूप काली, भैरवलगायतको प्रतिम (आकृति)को रूपमा रहेको मुकुट र अन्य भेषभूषा तथा ढोलक, भ्याट्टा लगायत मौलिक बाजाको प्रयोगसहित प्रस्तुत गरिने

लाखे नाच-प्रदर्शनबाट पितृको मोक्षका लागि सहायक हुने विश्वास रहेको उनको भनाइ छ । त्यस्तै धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्त्व बोकेको गाईजात्रामा सम्पन्न शोभायात्रा तथा भार्की प्रदर्शनमा भिन्न विशेषता रहेको पाइन्छ ।

भापा सहित १ नम्बर प्रदेशभर संस्कृति जगेर्ना गर्न तथा मौलिक परम्परा, पहिचानको संरक्षण-सम्बर्द्धनमा जागरण अभियानका रूपमा जिल्लाका मुख्य चोक तथा शहरहरूमा सभासमारोहसहित जात्रा-महोत्सवको कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिएको र जसमा सबै समुदायका मानिसहरूले उत्साहपूर्ण सहभागिता र सदभाव राख्ने गरेको पाइएको नेवाः देय् दबू प्रदेश अध्यक्ष इन्द्रबहादुर श्रेष्ठले बताए ।

भापाको बिर्तामोडमा नेवाः देय् दबू बिर्तामोड-९ को लखिबारीस्थित भिमसेननाथ मन्दिरबाट लाखे जात्राको उद्घाटन गरेर शुरु भएको लाखे प्रदर्शन केही समय पहिले बिर्तामोडमा नगरपरिक्रममा गरी चारैवटा लाखे टोलीद्वारा नगरस्तरीय लाखे जात्रा कार्यक्रम सम्पन्न भएको नेवाः देय् दबू बिर्तामोडका सल्लाहकार यज्ञराज श्रेष्ठले जानकारी दिए ।

नेवाः देय् दबू बिर्तामोड नगर अध्यक्ष छत्रबहादुर श्रेष्ठ र नेवाः पासा मुना पुजः बिर्तामोडका अध्यक्ष दिनेशकुमार श्रेष्ठले संयुक्तपमा उदघाटन गरेको उक्त कार्यक्रम धेरैले रुची पूर्वक हेरेका थिए ।

जस्मिन पेन्ट्सको

उपहार योजना

बिर्तामोड, भदौ २। जस्मिन पेन्ट्सले ग्राहकहरूलाई लक्षित गरी उपचार योजना सञ्चालन गरेको छ ।

२८ वर्षदेखि नेपाली ग्राहकको सेवामा समर्पित जस्मिन पेन्ट्सले एक वर्षे उपहार योजना सार्वजनिक गरेको हो । २०७९ भदौ १ गतेदेखि २०८० साउन मसान्तसम्म ‘वर्षभरि हर्ष, प्रत्येक महिना लखपति, उपहार त कति कति’ भन्ने नाराका साथ बम्पर उपहार योजना सञ्चालन हुने गरेको कम्पनीले जनाएको छ । ग्राहक लक्षित उपहार योजना मार्फत जस्मिन पेन्ट्सका उत्पादनहरू खरिद गर्ने ग्राहक वर्ग

मध्ये लक्की-डू मार्फत प्रत्येक महिना एक सय १२ जनाले विभिन्न उपहार प्राप्त गर्ने बताइएको छ ।

प्रत्येक महिना एक जनाले नगद एक लाख, एक जनाले स्मार्ट मोबाइल फोन, १० जनाले इलेक्ट्रिक राइस कुकर र एक सय जनाले आकर्षक भित्ते घडी प्राप्त गर्ने कम्पनीले प्रेस विज्ञप्ति मार्फत जनाएको छ । उपहार योजनामा सहभागी हुनका लागि ग्राहकले अनिवार्य रूपमा जस्मिन पेन्ट्सका उत्पादनहरू खरिद गर्नुपर्ने नियम राखिएको छ ।

जसमध्ये ७५ हजारदेखि एक लाख रुपैयाँसम्मको खरिदमा एउटा कुपन, एक लाखदेखि एक लाख ५० हजारसम्मको सामान खरिदमा दुईवटा कुपन र एक लाख ५० हजार माथिका सामान खरिदमा तीन वटा कुपन ग्राहकलाई प्रदान गरिने कम्पनीले जनाएको छ । सोही कुपनको अर्थकट्टीलाई लक्की-डूमा समावेश गरिने र हरेक महिना एक सय १२ जना भाग्यशाली विजेता बन्ने कम्पनीले जनाएको छ । उपहार योजना मार्फत उपभोक्ताबीच आत्मीयता बढाउने विश्वास कम्पनीले लिएको बताइएको छ । नेपाली ग्राहकहरू माफ्र लोकप्रिय रंगको पहिचान बनाएको एशियन पेन्ट्सले लामो समयदेखि उत्कृष्ट र गुणस्तरीय उत्पादनहरू उत्पादनमा पुऱ्याउने गरेको कम्पनीले जनाएको छ ।

